

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621203642
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6621203642.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého X. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov - matky M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ul.J. G. XXX/X, XXX XX R., právne zastúpenej JUDr. Martinom Landlom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Rázusova 47/4825, 984 01 Lučenec a otca X. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom obec M. nad J., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Mihály s.r.o., so sídlom Jókaiho 121/16, 984 01 Lučenec, IČO: 47 241 331, v konaní o zmenu úpravy styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/57/2021 - 73 zo dňa 04. marca 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh otca, ktorým sa po zákaze styku s maloletým dieťaťom domáhal úpravy styku s ním (I. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/16/2016-41 zo dňa 24.05.2016, právoplatným dňa 14.06.2016 bol maloletý X. K., nar. XX.XX.XXXX zverený do osobnej starostlivosti matky a upravená vyživovacia povinnosť otca k maloletému v minimálnom zákonom rozsahu. Styk otca s maloletým predmetným rozsudkom nebol upravený z dôvodu, že v tom čase bol otec vo väzbe.

3. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 3P/33/2017 - 59 zo dňa 03.04.2018, právoplatným dňa 22.05.2018 bol zakázaný styk otca s maloletým z nasledovných dôvodov:

4. V čase vyhlásenia predmetného rozsudku sa otec maloletého zdržiaval na neznámom mieste, bol na neho vydaný príkaz na zatknutie. Odkazoval po svojej matke rodine matky maloletého dieťaťa, že ak mu neumožnia stretnúť sa so synom, tak vykopne dvere. Bol trestne stíhaný, bolo mu vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči matke maloletého dňa 13.07.2017 tým, že sa jej vyhrážal, že zabije ju, jej rodičov, aj maloleté dieťa, že jej aj maloletému odreže hlavu. Matku pritom popálil horiacou cigaretou na krku. Okrem toho bola právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 2T/82/2016 - 181 zo dňa 16.06.2016 schválená dohoda o vine a treste, na základe ktorej bol otec maloletého uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil dňa 18.02.2016 tým, že v kuchyni fyzicky a verbálne napádal matku maloletého, nadával

jej, pichol ju kuchynským nožom do stehna pravej nohy, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 rok nepodmienečne so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. T. R. čestne prehlásila, že sa jej otec maloletého priznal, že maloletému držal pod krkom nôž s úmyslom ublížiť mu. Podľa vyjadrenia matky sa jej otec maloletého dieťaťa vyhrážal a fyzicky ju napádal aj počas prítomnosti maloletého dieťaťa, v dôsledku čoho maloletý nemohol spať, nejedol, bol utiahnutý oproti svojim vrstovníkom, sám uvádzal, že ide zabiť otca, nakoľko tento je zlý. Maloletý sa takto vyjadroval aj napriek tomu, že matka otca vôbec nespomína a upozornila ho na nevhodnosť jeho vyjadrovania. Týmto skutočnostiam zodpovedala aj správa kolízneho opatrovníka. Súd nemal preukázané, že by negatívny postoj maloletého dieťaťa bol nejakým spôsobom ovplyvňovaný zo strany matky. Práve naopak, otec maloletého dieťaťa pôsobil negatívne na maloletého, hlavne po psychickej stránke, keď napádal matku maloletého v jeho prítomnosti, čo maloletý videl a vnímal. Poukázal na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, že medzi otcom maloletého dieťaťa a maloletým dieťaťom nie je vytvorené puto, na základe ktorého by maloletý prežíval pocit bezpečia. Opakované fyzické napádanie matky, vyhrážanie sa jej zabitím za prítomnosti maloletého dieťaťa pri ich osobných kontaktoch, vulgárne a agresívne správanie otca, jeho neschopnosť s maloletým dieťaťom nadviazať primeraný emočný vzťah deklarujúci u dieťaťa pocit bezpečia, iba viac prehlboval vnútorné napätie a strach maloletého, čo vyústilo do negatívnych pocitov maloletého, ktorý vo veku troch rokov si prežitú traumu veľmi dobre pamätal, o čom svedčia aj jeho vyjadrenia o zabití otca. S poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva súd uzavrel, že zákaz styku otca s maloletým bol v tom čase v záujme maloletého dieťaťa, aby vyrastal v pokojnom a harmonickom prostredí bez stresov a násilia. Dodal, že rozhodnutie o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom nie je konečným rozhodnutím. Ak dôjde k zmene pomerov na strane otca maloletého dieťaťa spočívajúcej najmä v zmene jeho správania, prestane sa vyhrážať matke maloletého dieťaťa, fyzicky jej ubližovať, agresívne a násilne sa správať aj vo vzťahu k maloletému, súd rozhodnutie o zákaze styku otca s maloletým môže na návrh otca, ale aj bez návrhu zmeniť, avšak len za situácie, ak sa preukáže, že skutočne otec maloletého dieťaťa zmenil svoje správanie a úprava styku otca s maloletým bude v jeho záujme.

5. Pokiaľ ide o aktuálne pomery, v konaní neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloleté dieťa. Matka pri prešetrovaní pomerov kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že otec v súčasnosti výživné vo výške 30,- € mesačne riadne platí, na väčšie jednorazové výdavky maloletého však neprispieva. V apríli 2021 ju oslovil ohľadne stretávania sa s maloletým. Matka vzhľadom na prežitý stres maloletého dieťaťa a skutočnosť, že maloletý si v podstate otca nepamätá, stretnutie neumožnila. Následne po 2 mesiacoch otec v spoločnosti dvoch maloletých detí urobil matke v prevádzke, kde pracuje, „cirkus“, pričom ju škaredo osočoval a nadával jej, aj pred zákazníkmi. Podľa názoru matky otec v tom čase javil známky požitia omamných látok, pričom ho neraz stretne pod vplyvom návykových látok. Podľa vyjadrenia matky otec drogy aj predáva. Asi pred mesiacom otca v domácnosti matky hľadala polícia. Matka ho síce v meste Lučenec vídava, ale nevedela uviesť, kde sa aktuálne zdržiava. Vzhľadom na okolnosti, ktoré viedli k zákazu styku otca s maloletým dieťaťom a na jeho súčasný život, matka s podaným návrhom nesúhlasila. V rozhovore matka poukázala aj na psychické rozpoloženie maloletého dieťaťa. Odkedy maloletého oboznámila, že má ísť na súd vypovedať, nakoľko otec o neho prejavil záujem a chce sa s ním stretávať, maloletý si v škole zhoršil známky. Začal byť plačlivý a matke hovorí, že nechce, aby zomrela. Matka sa u syna pokúšala zistiť, či si pamätá na otca, ale dieťa jej odpovedalo, že jeho tvár si nepamätá, pamätá si ale ako na nich kričal a nadával. Pre traumu maloletého z opakovaného partnerského násilia v minulosti páchaného na matke, sa v domácnosti matky (aj v čase keď ešte žila v domácnosti svojich rodičov) nepoužívalo slovo „otec“ a matka svojho otca v prítomnosti maloletého dieťaťa oslovovala krstným menom.

6. Kolízny opatrovník sa pokúsil o vykonanie pohovoru aj s maloletým dieťaťom za prítomnosti matky, tento sa však nepodarilo uskutočniť, pretože maloleté dieťa bolo situáciou stresované, vystrašené, nechcelo odpovedať ani na všeobecné neosobné otázky, nepomohlo ani upokojovanie a dohovárание matky. Z dôvodu psychického stavu maloletého bola matke odporúčaná návšteva detského psychológa, nakoľko je podľa kolízneho opatrovníka zjavné, že maloletý sa s traumou z minulosti ešte nevyrovnal.

7. Pomery otca (bytové, príjmové, osobné, sociálne a pod.) sa v konaní nepodarilo zistiť vzhľadom na jeho neznámy pobyt.

8. Kolízny opatrovník zaujal v konaní stanovisko, že maloleté dieťa javí známky neodžitych a nespracovaných zážitkov z minulosti, kedy bolo svedkom násilného a agresívneho správania otca

páchaného na matke. Javí sa, že táto skutočnosť na maloletého vplýva ešte aj v súčasnosti negatívne. V tejto oblasti maloletý vyžaduje odbornú psychologickú pomoc. Aktuálne maloletý osobu otca nepozná, v spojitosti s ním si pamätá iba negatívne zážitky. Matka v minulosti fungovanie rodiny musela prispôbiť danej situácii, primerane k veku dieťaťa (napr. nepoužívanie slova otec, tak aby boli následky negatívnych zážitkov vo vzťahu k druhému rodičovi čo najviac vytesnené a nepripomínané a pod.). Podľa kolízneho opatrovníka je v danom prípade iba znaleckým dokazovaním z odboru psychológie a psychiatrie možné preukázať, že eventuálny styk rodiča s maloletým dieťaťom neohrozuje jeho fyzické a psychické zdravie. Je potrebné preukázať, že druhý rodič nie je pre neho nevhodným životným príkladom, ktorý by dieťa mohol ohrozovať z dôvodu napr. preberania negatívnych vzorcov správania, neprijateľných postojov a reakcií k blízkym osobám, tendencie riešiť prípadné spory za pomoci násilia a pod. Pre náležité zistenie skutočného stavu veci je preto potrebná spolupráca s odborníkmi s prihliadnutím aj na súčasný psychický stav maloletého dieťaťa. Zdôraznil, že právo styku rodiča, ktorý nežije s maloletým dieťaťom, nie je absolútne, treba ho posudzovať v každej veci individuálne, na základe jednotlivých zistení a tie posudzovať v prvom rade z pohľadu záujmu maloletého dieťaťa. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, bezpečia, istoty a stability, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju.

9. Zo záveru správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Lučenci z diagnostického vyšetrenia súd prvej inštancie zistil, že u maloletého sú evidované aktuálne emočné ťažkosti a zhoršený prospech, ktoré môžu byť spôsobené nadmerne stresujúcou situáciou spojenou so súdnym konaním o možnej zmene úpravy styku s otcom.

10. Otec maloletého, ani jeho právny zástupca sa súdneho pojednávania konaného na súde prvej inštancie dňa 04.03.2022 nezúčastnili, svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnili. Na súdnom pojednávaní maloletý vypovedal, že otec sa s ním nikdy nehrával, nevie si predstaviť s ním tráviť voľný čas. Videl, ako otec udrel matku po ústach a nadával jej. Rezolútne odmietol pravidelné stretávanie sa s otcom.

11. Na základe takto vykonaného dokazovania s poukazom na § 121 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“), § 26, § 24 ods. 4, § 28 ods. 2 a čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“), čl. 3 ods. 1 a čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 367/08 súd prvej inštancie nekonštatoval podstatnú zmenu pomerov na strane rodičov a maloletého dieťaťa od rozhodnutia súdu o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom, dospel k záveru, že dôvody pre zákaz styku otca s maloletým pretrvávajú, zatiaľ stále nie je v záujme maloletého styk s otcom upraviť a to prihliadnuc aj na názor maloletého v zmysle čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 zákona o rodine a § 38 ods. 1 a 2 C. m. p.

12. Súd prvej inštancie zdôraznil, že úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa a súd je pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností na záujem dieťaťa povinný vždy prihliadnuť. Je treba zohľadniť nielen právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, ale aj právo dieťaťa stretávať sa s týmto rodičom. Vzhľadom k tomu, že rodičia dieťaťa spolu nežijú, styk otca s maloletým dieťaťom je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa otec môže podieľať na výchove dieťaťa a na rozvoji jeho osobnosti. Je v záujme dieťaťa, aby sa dospeli rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojho maloletého dieťaťa. Realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá. Záujem dieťaťa pritom treba chápať čo najextenzívnejšie, keď v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu mal súd prvej inštancie za to, že v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa, s poukazom na najlepší záujem maloletého nie je v súčasnom období stále vhodné, aby sa jeho styk s otcom upravil a realizoval. Neospravedlnená neprítomnosť otca na pojednávaní v konaní, ktoré sa uskutočnilo na základe jeho návrhu a výpoveď maloletého dieťaťa len utužili súd prvej inštancie v rozhodnutí návrh otca na úpravu styku zamietnuť. Otec podľa názoru súdu prvej inštancie neprejavuje skutočný a riadny záujem o výchovu dieťaťa a jeho potreby, vrátane záujmu o

jeho zdravotný stav a jeho školské výsledky. Je nevyhnutné mať na zreteli, že plnohodnotná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu, ale najmä schopnosť spolu efektívne a korektne komunikovať, spolupracovať, a teda vyžaduje si vysokú mieru osobnej a osobnostnej vyzretosti a vyspelosti oboch rodičov s tým, aby si boli predovšetkým vedomí zásadnej miery svojej zodpovednosti za výchovu a priaznivý vývoj svojho potomka, čo u otca zjavne absentuje. Maloleté dieťa bolo nie raz svedkom hádok medzi rodičmi a fyzických atakov otca na jeho matku. Maloletý rezolútne odmietol pravidelné stretávanie sa s otcom práve z vyššie uvedených dôvodov. Súd prvej inštancie bol názoru, že pri realizácii styku s otcom by maloletý mohol byť svedkom ďalších slovných a fyzických atakov na osobu jeho matky, čo by mohlo zanechať nenapraviteľnú „stopu“ na jeho duševnom zdraví. Z dôvodu neprítomnosti otca na pojednávaní a vyššie uvedeného súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné za účelom zistenia skutočného stavu veci nariadiť kolíznym opatrovníkom navrhované znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie a psychiatrie.

13. O náhrade trov účastníkov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 52 C. m. p.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa. Rozsudok súdu prvej inštancie označil za nesprávny z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) g) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Otec maloletého súdu prvej inštancie vyčítal nevykonanie dôkazov, ktoré údajne navrhol vo svojom vyjadrení zo dňa 01.08.2018 (výsluch svedka K.), následne mal súd prvej inštancie zamietnuť jeho návrh na doplnenie dokazovania, ktorý prezentoval na pojednávaní konanom dňa 17.12.2018. Vykonanie týchto dôkazov považuje za právne relevantné. Javí sa mu taktiež spravodlivé vykonať znalecké dokazovanie, či je psychický stav jeho syna naozaj tak vážny a jeho prítomnosť mu robí tak zle, ako to uvádza matka dieťaťa.

16. Podľa obsahu odvolania otec maloletého považoval rozsudok súdu prvej inštancie za arbitrárny bez riadneho odôvodnenia, len odkazujúci na tvrdenia matky, resp. jej právneho zástupcu, vôbec, resp. nedostatočne sa vysporadúvajúci s okolnosťami uvedenými v návrhu na začatie konania, čím uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) C. s. p., t.j. že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pokiaľ ide o zistený skutkový stav veci a právne posúdenie súdom prvej inštancie, otec maloletého už v návrhu na úpravu styku uviedol, že ho mrzí jeho protiprávne konanie z minulosti, toto sa však udialo v roku 2016, teda pred šiestimi rokmi, svoj trest si odsedel a dlh spoločnosti splatil. Tvrdenia matky o jeho údajnom nezaujíme o maloletého a jeho potreby označil za účelové a v značnej miere klamlivé, nepodložené relevantným dôkazom. Podľa otca maloletého sa matka dieťaťa všemožne snažila a snaží robiť všetko pre to, aby sa o svojom synovi nedozvedel absolútne nič. Je podľa neho veľmi ťažké uveriť, že matka neovplyvňuje nijak na vzťah syna voči nemu. Ak sa v rozsudku uvádza, že syn voči nemu neprejavuje žiadnu dôveru a citový vzťah je voči nemu potlačený až neexistujúci, je to len vďaka matke dieťaťa. Matka roky nerešpektuje jeho právo na syna, pestuje v ňom odpor a nenávisť k otcovi, nie je pravdou, že by sa mala snažiť o presný opak. Podľa otca práve preto absentuje puto medzi ním a maloletým. Chápe, že sa matka dieťaťa nechce s ním stretnúť a asi preto robí všetko pre to, aby sa so synom úplne odcudzil, čo sa jej prostredníctvom súdu darí. Otec sa ohradil voči tvrdeniam matky o jeho požívaní omamných látok, či dokonca o ich predaji. Taktiež sa mu nezdá reálne tvrdenie matky, že syn je utiahnutý, no na druhej strane ho chcel zabiť, lebo je vraj zlý. Podľa otca maloletého z nenáležite zisteného skutkového stavu môže vyplývať, že sa nezaujíma o výchovu, zdravotný stav, školské výsledky syna. Je od syna izolovaný a z činnosti súdu nie je zjavné, že by tento konal do budúcnosti z úradnej povinnosti, a preto je nútený a chce o syna bojovať. Poukázal tiež na okolnosť, že jeho syn nebol svedkom akýchkoľvek atakov už veľmi dlhú dobu a prisľúbil, že ani tohto svedkom z jeho strany už nikdy nebude.

18. Ďalej otec v odvolaní vyčítal kolíznemu opatrovníkovi, že neprešetril a nezistil pomery a to napriek jeho snahe a snahe jeho právneho zástupcu o kontaktovanie kolízneho opatrovníka. Uviedol, že je riadne zamestnaný a býva v byte vybavenom pre jeho syna detským kútikom a inými vymoženosťami.

19. K okolnostiam, pre ktoré sa otec maloletého ani jeho právny zástupca bez ospravedlnenia nezúčastnili súdneho pojednávania konaného dňa 04.03.2022 otec maloletého uviedol, že sa pojednávania zúčastniť chcel, avšak zrejme administratívnou chybou právneho zástupcu, si tento pomýlil, resp. nezaevidoval správny dátum pojednávania. Preto sa otec, ani jeho právny zástupca nezúčastnili uvedeného pojednávania a tak nemohli ani reagovať na klamstvá a polopravdy matky dieťaťa, ani objasniť výraznú zmenu jeho situácie - zamestnanie sa a nájomné bývanie, pričom túži, aby toto bolo časom domovom jeho syna, ktorého sa samozrejme nemieni vzdať.

20. Vzhľadom na uvedené otec maloletého dieťaťa navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Matka maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedla, že dôkazy uvedené v odvolaní otec maloletého v konaní pred súdom prvej inštancie nenavrhol, nesúvisia s týmto konaním, nakoľko sa začalo v roku 2021 a otec odkazuje na jeho vyjadrenie a pojednávanie z roku 2018. V návrhu na začatie konania navrhol len vykonania dokazovania pripojenými súdnymi spismi Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3P/33/2017 a 9P/16/2016 a výsluchom jeho osoby, ktorý sa nemohol vykonať z dôvodu jeho neprítomnosti na pojednávaní.

22. Ďalej mala matka maloletého za to, že nebolo porušené ani právo otca na spravodlivý proces. Súčasťou odôvodnenia rozhodnutia je aj vyjadrenie matky maloletého dieťaťa, to však neznamená, že už jeho samotným uvedením sa súd s ním stotožnil. Otec maloletého sa k nemu mohol vyjadriť (písomne alebo na pojednávaní), nezauljal však k nemu v konaní pred súdom prvej inštancie žiadne stanovisko, z obsahu spisu dokonca vyplýva, že právny zástupca otca si jej vyjadrenie ani len neprevzal, do jeho elektronickej schránky mu bolo doručené uplynutím úložnej lehoty na prevzatie dňom 31.12.2021.

23. Matka maloletého ďalej uviedla, že styk s otcom patrí k právam dieťaťa, nie k jeho povinnostiam. Najlepším záujmom maloletého dieťaťa je predovšetkým zdravý psychický a fyzický vývoj, ktorý pri styku s otcom nie je možné realizovať a ani očakávať. Podľa jej názoru, súd prvej inštancie jednoznačne postupoval v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa, vykonal výsluch maloletého, ktorý bol na rozdiel od otca a jeho právneho zástupcu, prítomný na vytýčenom pojednávaní a pri rozhodovaní vychádzal práve z názoru maloletého, pričom tento názor v celom rozsahu rešpektoval. Samotný maloletý pri svojom výsluchu uviedol, že otec sa s ním nikdy nehral a nevie si predstaviť, že by s ním trávil voľný čas. Taktiež rezolútne odmietol pravidelné stretávanie sa s otcom, s ktorým sa mu spájajú len negatívne spomienky. Matka poukázala v tejto súvislosti aj na správu z diagnostického vyšetrenia zo dňa 01.03.2022, kde bolo preukázané, že u maloletého boli evidované aktuálne emočné ťažkosti a zhoršený prospech, ktoré mohli byť spôsobené práve nadmerne stresujúcou situáciou spojenou so súdom a možnou zmenou styku s otcom. Otec maloletého neuviedol, či už vo svojom návrhu alebo v odvolaní žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala zmenu pomerov, či už na strane maloletého a jeho vzťahu k rodičom a jeho potrieb, ktoré by mali rodičia plniť, alebo na strane možností a schopností otca nejakým spôsobom prispieť a byť cenný z hľadiska prínosu pre život maloletého. Naďalej len tvrdí nejaké skutočnosti ohľadom svojho údajného zamestnania, nového bývania, avšak tieto vyjadrenia ničím nepreukazuje a nepodporuje žiadnym dôkazom. Dodala, že otec vo svojom odvolaní síce tvrdí viaceré zákonom stanovené odvolacie dôvody, avšak žiadnym spôsobom ich nepreukazuje, z čoho vyplýva, že tieto nie sú dané. Vyjadrenia otca sú podľa nej nekonzistentné, účelové, ničím nepreukázané.

24. K dôvodom neúčasti otca na pojednávaní matka uviedla, že otec bol kvalifikovane zastúpený počas celého konania. Pokiaľ si nebol istý termínom pojednávania, mal viaceré možnosti ako tento zistiť, napríklad je k dispozícii internetová stránka obcan.justice.sk, prípadne otvorenesudy.sk, kde je potrebné zadať len spisovú značku a vyhľadá sa to ktoré pojednávanie. Ďalej mohol zatelefonovať priamo na súd prvej inštancie so žiadosťou o poskytnutie informácie ohľadom pojednávania. Ďalšou možnosťou, ktorú mal okrem otca aj jeho právny zástupca, bolo nazrieť do elektronickeho súdneho spisu, v ktorom sa nachádzajú všetky listiny a procesné úkony súdu. Nedostavenie sa otca na pojednávanie považovala za prejav pasivity otca a dôkaz o tom, že neprejavoval veľmi silnú potrebu a záujem na výsledku tohto konania.

25. Napokon k neprešetreniu pomerov otca zo strany kolízneho opatrovníka matka maloletého opätovne zdôraznila, že otec bol počas celého konania zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý je povinný konať s odbornou starostlivosťou v záujme svojho klienta, z čoho vyplýva, že bol povinný upovedomiť otca, že pred vytýčeným pojednávaním bude potrebné absolvovať prešetrenie jeho pomerov prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Podľa matky je viac než zarážajúce, že pokiaľ bol kolízny opatrovník priamo v kontakte s právnym zástupcom otca, tento neposkytol na otca žiadny kontakt, aby bolo možné ho osloviť a vykonať šetrenie jeho pomerov. V tomto prípade sa podľa názoru matky opakovane ukazuje absolútna pasivita zo strany otca v tomto konaní, ktorému podľa všetkých zrejmých okolností vôbec nezáleží na tom, aby boli zistené a preskúmané všetky jeho tvrdenia uvedené v návrhu.

26. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca zopakoval, že právo styku rodiča, ktorý nežije so svojím mal. dieťaťom síce patrí medzi základné rodičovské práva, ani toto právo však nie je absolútne, treba ho posudzovať v každej veci individuálne na základe jednotlivých zistení a tieto posudzovať v prvom rade z pohľadu záujmu maloletého dieťaťa tak, aby náležitá úprava styku bola bez najmenších pochybností prínosná pre mal. dieťa po stránke emočnej, ako aj po stránke intelektuálnej. Poukázal na to, že na strane otca existujú okolnosti, ktoré boli dôvodné na uloženie zákazu styku. V prílohe vyjadrenia zaslal fotokópiu zápisnice o trestnom oznámení matky maloletého na otca maloletého zo dňa 13.07.2017, zápisnice o výsluchu matky v pozícii svedka - poškodeného zo dňa 09.08.2017 a lekárskej správy zo dňa 13.07.2017 (ktoré boli predmetom dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 3P/33/2017 - viď 7. bod odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 3P/33/2017 - 59 zo dňa 03.04.2018 - poznámka odvolacieho súdu). Kolízny opatrovník mal za to, že záujem dieťaťa spočíva hlavne v ochrane jeho fyzického a psychického zdravia (napr. z dôvodu vytesnenia si a následného nepripomínania si negatívnych zážitkov vo vzťahu k rodičovi). Záujem dieťaťa však nie je možné stotožniť so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Mal z prešetrenia pomerov v rodine maloletého za preukázané, že len samotná zmienka o otcovi u maloletého vyvoláva strach a nepokoj, čoho dôkazom bola verbálna aj neverbálna reakcia maloletého počas snahy kolízneho opatrovníka o vykonanie rozhovoru s maloletým v jeho prirodzenom prostredí (bližšie opísané v správe kolízneho opatrovníka). Medzi otcom a mal. dieťaťom nie je vybudovaný žiaden vzťah a zo strany maloletého podľa správy z diagnostického vyšetrenia zo dňa 01.03.2022 sú evidované emočné ťažkosti a zhoršený prospech, ktoré môžu byť spôsobené nadmerne stresujúcou situáciou spojenou so súdom a možnou zmenou styku s otcom. Preto trval na svojej správe a jej záveroch, poukázal aj na to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní a posúdení najlepšieho záujmu maloletého prihliadol aj na zistený názor maloletého dieťaťa.

27. K okolnostiam, pre ktoré nedošlo k prešetreniu pomerov otca kolízny opatrovník uviedol, že na základe žiadosti o súčinnosť mu bolo zo strany obce M. nad J., v ktorej má otec evidovaný trvalý pobyt (a iná adresa jeho pobytu v návrhu na začatie konania uvedená nebola) oznámené, že otec maloletého dieťaťa sa na území obce už roky nezdržiava. Žiadne informácie o menovanom nemajú. Kolízny opatrovník následne telefonicky kontaktoval kanceláriu právneho zástupcu otca, pričom zamestnankyňa kancelárie uviedla, že kontakt na otca dieťaťa uviesť nevie, nakoľko je právny zástupca otca aktuálne práceneschopný. Kolízneho opatrovníka do termínu súdneho pojednávania v tejto veci následne nikto nekontaktoval. Poznamenal, že hoci otec dieťaťa v odvolaní namieta, že kolízny opatrovník „náležite nezistil okolnosti, sociálne ani iné ohľadne otca dieťaťa“, otec znovu v odvolaní neuvádza adresu svojho aktuálneho bydliska (t.j. „nájomné bývanie“), resp. iný kontakt, hoci si uvedomuje potrebu zistiť skutočnosti aj na jeho strane.

28. Otec maloletého dieťaťa sa k vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka k jeho odvolaniu nevyjadril.

29. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní otca maloletého dieťaťa podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec v rozsahu odvolania, nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p, nakoľko sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkazuje a na zdôraznenie jeho vecnej správnosti reagujúc na odvolacie námietky otca maloletého dieťaťa dodáva:

30. V prvom rade odvolací súd uvádza, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p., t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam je podľa názoru odvolacieho súdu v konaní vo veciach starostlivosti o maloletých ako konaní upravenom v C. m. p., kde súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli, konzumovaný odvolacím dôvodom podľa § 62 ods. 1 C. m. p., t.j. že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

31. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) C. s. p., t. j. zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené neprichádza v tomto konaní do úvahy, pretože je to odvolací dôvod šitý na civilné sporové konanie podľa C. s. p., kde prostriedky procesného útoku, resp. obrany (medzi ktoré patria aj skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy) možno uplatniť v zásade len v rámci sudcovskej, resp. zákonnej koncentrácie konania na súde prvej inštancie a výnimku pripúšťa len § 366 C. s. p. za splnenia tam stanovených podmienok. V konaniach podľa C. m. p. je však situácia odlišná. Podľa § 34 veta prvá C. m. p. ustanovenia Civilného sporového poriadku o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany a koncentracii konania sa v konaniach podľa tohto zákona nepoužijú. V dôsledku toho v zmysle § 63 C. m. p. v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Preto je pojmovo odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) C. s. p. v konaniach podľa C. m. p. vylúčený.

32. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C. s. p. odvolací súd uvádza:

33. Odvolací súd má za to, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva otca maloletého na spravodlivý proces. Za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. 06. 2016 dospela súdna prax k záveru, že „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“ (pozri stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté na jeho rokovaní dňa 03. 12. 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod publikačným č. 2/2016); z uvedeného stanoviska pre účely odvolacieho konania vyplýva záver, že k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie s dôsledkom vzniku povinnosti odvolacieho súdu zrušiť takéto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku mohlo dôjsť len výnimočne v prípadoch, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, t.j. v prípadoch, keď z rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo možné vôbec zistiť dôvody, na základe ktorých súd v konkrétnej veci rozhodol. Preskúmaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odvolania otca maloletého dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore nezaťažil svoje konanie vytykanou vadou; z odôvodnenia napadnutého rozsudku sú zrejmé skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Ako správne uvádza matka maloletého, v 2. bode odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie len parafrázuje vyjadrenie matky, ktoré je v zmysle § 2 C. m. p. v spojení s § 220 ods. 2 C. s. p. súčasťou odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Z 3. až 6., 21. a sčasti 24. bodu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, uviedol a zhodnotil pomery v čase súdneho rozhodnutia o zákaze styku a aktuálne zistené pomery a v bodoch 9. až 20., 23. a 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, ako vec právne posúdil, odôvodnil svoj konkludentne vyslovený záver o tom, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu posledného rozhodnutia o zákaze styku otca s maloletým. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné. Napokon odvolateľ v odvolaní so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie nesúhlasí a vznáša voči nim námietky. Ak by napadnuté rozhodnutie tieto náležitosti neobsahovalo, otec maloletého by nemohol uplatniť odvolacie dôvody podľa § 62 ods. 1 C. m. p. a § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.

34. Otec maloletého dieťaťa sám uznáva, že k jeho neúčasti ako aj neúčasti jeho právneho zástupcu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie došlo z dôvodu pochybenia jeho právneho zástupcu. Nakoľko neúčasť na pojednávaní neospravedlnili a nežiadali o jeho odročenie z dôležitých dôvodov, súd prvej inštancie vykonaním pojednávania vo veci v súlade s § 180 a § 183 ods. 1 C. s. p. a contrario neporušil právo otca maloletého na spravodlivý proces.

35. K odvolacím dôvodom podľa § 62 ods. 1 C. m. p. a § 365 ods. 1 písm. e) a h) C. s. p. odvolací súd uvádza:

36. K zmene rozhodnutia o zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom môže dôjsť v dôsledku podstatnej zmeny pomerov, pričom okolnosti, z ktorých má vyplývať, je potrebné posudzovať a vyhodnotiť jednotlivito aj komplexne (§ 191 ods. 1 C. m. p.). Len samotná skutočnosť, že otec sa v súčasnosti nedopúšťa trestnej činnosti (všeobecne, ako aj vo vzťahu k matke maloletého), nie je postačujúcim dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu o zákaze styku s maloletým dieťaťom. Práve v dôsledku zákazu styku je kontakt otca maloletého s matkou maloletého zriedkavejší. Okresný súd Lučenec v rozsudku č. k. 3P/33/2017 - 59 zo dňa 03.04.2018 správne poukázal na to, že podstatná zmena pomerov odôvodňujúca zmenu rozhodnutia o zákaze styku otca s maloletým spočíva najmä v zmene správania sa otca vo vzťahu k maloletému a jeho matke. Incident v prevádzke, kde matka pracuje opísaný matkou v konaní pred súdom prvej inštancie po tom, ako mu odmietla umožniť styk s maloletým dieťaťom, ktorý otec v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolaní nepoprel, keď v spoločnosti dvoch maloletých detí matku škaredo osočoval a nadával jej aj pred zákazníkmi nesvedčí o zmene jeho agresívneho správania. Preto je dôvodná obava súdu prvej inštancie, že pri realizácii styku s otcom by maloletý mohol byť svedkom ďalších slovných a fyzických atakov na osobu jeho matky, čo by mohlo zanechať nenapraviteľnú „stopu“ na jeho duševnom zdraví. Taktiež nespolupráca otca, resp. ním zvoleného právneho zástupcu s kolíznym opatrovníkom ohľadne zistenia jeho pomerov spočívajúca v nekontaktovaní kolízneho opatrovníka ani potom, čo tento kontaktoval kanceláriu právneho zástupcu otca, v neuvedení adresy jeho aktuálneho pobytu, jeho zamestnávateľa a pod. kolíznemu opatrovníkovi, či súdu nesvedčí o úprimnom záujme otca o maloletého a styk s ním, inak by sám vyvinul zvýšenú snahu v tomto smere.

37. Ani aktuálny psychický stav maloletého dieťaťa zistený z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, diagnostického vyšetrenia a z jeho výsluchu pred súdom prvej inštancie nesvedčí o zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu rozhodnutia súdu o zákaze styku. Maloletý stále javí známky neodžitých a nespracovaných zážitkov z minulosti, kedy bol svedkom násilného a agresívneho správania otca páchaného na matke. Táto skutočnosť na maloletého vplýva ešte aj v súčasnosti negatívne. Za situácie, keď maloletý stále emočne a psychicky nespracoval traumu z minulosti nie je zatiaľ v jeho záujme v súčasnosti upraviť jeho styk s otcom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletý (bez ohľadu na to, z akého dôvodu) má stále z otca strach, pri zmienke o tom, že by sa mal s otcom stretávať, badať u neho zjavné známky emočného stresu a stavu úzkosti, o čom svedčí nielen situácia z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, keď sa bezúspešne pokúšal naviazať rozhovor s maloletým, ale aj správa Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Lučenci z diagnostického vyšetrenia, podľa ktorej sú u maloletého evidované aktuálne emočné ťažkosti a zhoršený prospech, ktoré môžu byť spôsobené nadmerne stresujúcou situáciou spojenou so súdnym konaním o možnej zmene úpravy styku s otcom.

38. Už výsledky takto vykonaného dokazovania v spojení s prihliadnutím na názor maloletého prejavovaný pri jeho výsluchu považuje odvolací súd za dostatočné pre prijatie záveru, že v súčasnosti stále pretrvávajú dôvody zákazu styku otca s maloletým, styk otca s maloletým zatiaľ stále nie je v jeho záujme zohľadňujúci v zmysle článku 5 zákona o rodine bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou. Preto zhodne so súdom prvej inštancie má odvolací súd za to, že pre rozhodnutie vo veci nebolo potrebné vykonať kolíznym opatrovníkom v konaní pred súdom prvej inštancie navrhnuté znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie a psychiatrie. Ďalšie dôkazy uvádzané v odvolaní neboli podľa obsahu spisu v konaní pred súdom prvej inštancie navrhnuté a otec maloletého ani neuviedol, čoho sa týkajú, čo má byť nimi preukázané a aký majú súvis s týmto konaním.

39. Na druhej strane je podľa názoru odvolacieho súdu v záujme maloletého dieťaťa, jeho ďalšieho priaznivého duševného vývoja, aby matka rešpektovala odporúčania kolízneho opatrovníka (vyhľadanie odbornej psychologickej, prípadne psychiatrickej pomoci) za účelom vyrovnania sa maloletého s traumou z minulosti. V opačnom prípade si ju môže nespracovanú so sebou niesť celý život, čo môže mať negatívny dopad na psychickú stránku osobnosti maloletého prejavujúci sa nielen v negatívnom až nenávisťnom vzťahu k jeho otcovi, ale napríklad aj v prípadnom budúcom partnerskom vzťahu (podvedomé prenášanie vzorcov správania otca). Otcovi zas v záujme obnovenia možnosti styku s maloletým možno odporúčať (ako už predtým) skutočnú pozitívnu zmenu správania sa k maloletému

a jeho matke, prejavovanie skutočného, nielen deklarovaného záujmu o maloletého (o jeho potreby, školský prospech, zdravotný stav, pričom otec nepreukázal, že by o tieto javil záujem).

40. Ako závislý od I. výroku vo veci samej v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. odvolací súd preskúmal aj II. výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle ust. § 57 C. m. p. na návrh otca maloletého učený v návrhu na začatie konania v súlade s ust. § 52 C. m. p.

41. V zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. a § 57 C. m. p. odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol učený návrh na takéto rozhodnutie.

42. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba

zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).